

5. 7. 2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vede žáky k estetickému vnímání, k rozlišení výtvarného umění od kýče a především k získání a využívání výtvarných dovedností. Učí je poznávat a využívat vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty). Pracuje s dětskou fantazií. Seznamuje žáky úměrně jejich věku s dějinami výtvarného umění, s konkrétními díly významných autorů a učí je o uměleckých dílech přemýšlet, své myšlenky verbalizovat a prezentovat své výtvary.

Časové vymezení předmětu

Předmět výtvarná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 1., 2., 6. a 7. ročníku s hodinovou dotací 2 vyučovací hodiny za týden a v 3., 4., 5., 8. a 9. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně.

třída	první	druhá	třetí	čtvrtá	pátá	šestá	sedmá	osmá	devátá
dotace	2	2	1	1	1	2	2	1	1

Organizační vymezení předmětu

- výklad učitele
- samostatná a skupinová práce
- individuální výtvarná tvorba
- exkurze
- návštěvy muzeí a galerií (komentované prohlídky, animace)
- performance, land-art, happeningy, počítačové programy

Možné evaluační nástroje

- pozorování žáka
- výtvary žáka
- autoevaluace žáky

Mezipředmětové vztahy v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura

- *Český jazyk a literatura:* písmo (grotesk), komiks, ilustrace, design přebalu knih, hudebních nosičů, plakáty, pozvánky, vizitky, přání
- *Cizí jazyky:* světoví umělci, památky v zahraničí, místopisné názvy, slovník výtvarného umění (výrazy z architektury, malířství, sochařství; donjon, en face, rokaj)
- *Matematika:* vizování, perspektiva (horizont, úběžníky), geometrické tvary, zlatý střed, zlatý sek, proporce, práce se šablonou a mřížkou
- *Informatika:* vyhledávání informací, práce s textovými a grafickými programy, úprava digitálních fotografií, vizitky, plakáty, pozvánky
- *Dějepis:* umělecké slohy, životopisy umělců, historie staveb

- *Občanská výchova:* regionální umění, návštěva galerií a muzeí, animace, komentované prohlídky, soutěže, vyjádření emocí, vztahů
- *Fyzika:* optika, opt-art, světlo a stín, práce s měřítky (miniatury, makro), objemy těles při kresbě, modelování, převedení 3D objektů do plochy, vyjádření pohybu, práce s grafickým lisem (tlak, síla), keramickou hlínou (hustota, tlak teplota), kamera obscura
- *Chemie:* práce s výtvarnými prostředky, výtvarné techniky (kresba, malba, pojídla, ředidla, batika, tiskařské barvy, míchání a vrstvení médií – proškrabávání, rytí, lepení)
- *Přírodopis:* tvorba v plenéru, použití přírodnin, nauka o složení barev, keramické hlíny, kresba a malba fauny a flóry, práce s nerosty
- *Zeměpis:* geografie (mapy, modely, kartografie), vlajky, podmořský svět, živly, demografie (rasy)
- *Hudební výchova:* podnět pro tvorbu, vyjádření emocí a nálad, doprovod k výtvarnému vyjádření (módní přehlídka, divadlo s maskami, stínové divadlo), vyjádření hry na hudební nástroj, barevné převedení hudby (orfismus), rytmizace kresby, výroba zvukových nástrojů
- *Tělesná výchova:* dramatické představení, oživé sochy, body-art
- *Pracovní činnosti:* tkaní, paspartování, papírmaš, modelování
- *Křesťanská výchova:* religiózní výjevy, ikony, mozaika se svatými, křesťanské umění, chrámy, sochy, liturgické předměty, návštěva Arcidiecézního muzea
- *Dramatická výchova:* happeningy, performance, animace, módní přehlídka

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – OSV

Vedeme žáky ke spolupráci a dialogu při tvorbě skupinových děl, uvědomění si hodnoty vlastního výtvoru a ocenění práce a vnitřního světa druhých.

Výchova demokratického občana

Rozvíjíme u žáka schopnost obhájit své dílo, argumentovat, nacházet souvislosti, prezentovat svůj výtvor a nacházet nové způsoby ke zdokonalení výpovědní hodnoty.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – EGS

Vedeme žáky k uvědomění si celosvětového historického a kulturního bohatství umění, dějinným a geografickým souvislostem historických slohů, osobností a děl.

Multikulturní výchova – MV

Učíme žáky porozumět a akceptovat odlišnosti v kulturách prostřednictvím výtvarného vyjádření i základům společenského chování a morálních norem při návštěvách muzeí, exkurzích a animacích.

Environmentální výchova – EV

Ukazujeme žákům, jak šetrně přistupovat k životnímu prostředí, chránit přírodu a zdroje energie při akcích v plenéru, práci s přírodninami apod. (Odpadová olympiáda).

Mediální výchova

Žákům ukazujeme alternativní možnosti práce s uměleckým dílem skrze mediální technologie (PC, fotografie), adjustace jejich prací, prezentace i využití médií jako zdroje informací nebo přípravy podkladů k další výtvarné činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat, třídit a zpracovávat získané informace
- vedeme žáky k užívání odborné terminologie

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, aby měli žáci dost prostoru pojmout jejich řešení originálním způsobem
- vedeme děti k tomu, aby dokázaly reagovat na změny materiálu, se kterým pracují a uměly je využít ve prospěch své tvůrčí práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky souvisle a srozumitelně mluvit o svém díle a prezentovat své myšlenky
- učíme žáky komunikovat mezi sebou navzájem a respektovat názory druhých
- vedeme žáky ke schopnosti domluvit se na společném postupu a výsledku při skupinové tvorbě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového vyučování při řešení některých úkolů a podporujeme vzájemnou pomoc a kooperaci mezi žáky
- učíme žáky hodnotit svou práci i práci ostatních
- navozujeme situace, které vedou k posílení sebedůvěry i pocitu zodpovědnosti žáků

Kompetence občanské

- učíme žáky poznávat umělecká díla českých autorů a významné české architektonické památky
- vedeme žáky k uvědomění si celkového kulturního bohatství v naší zemi
- učíme žáky chránit a respektovat kulturní hodnoty v jejich životním prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu a odpovědnému vztahu k práci
- vštěpujeme žákům základní pracovní návyky – organizace práce, navržení postupu a časového rozvržení práce
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svěřené pomůcky a materiál
- vedeme žáky k dodržování a upevňování zásad bezpečného chování

V rámci předmětu výtvarná výchova nabízíme žákům následující soutěže, exkurze a projekty:

- soutěže: Prvotiny, Můj Svatý, Evropa ve škole

- exkurze: místní galerie a muzea (Muzeum Umění, Vlastivědné muzeum, Arcidiecézní muzeum, P-centrum)
- projekty: Olomouc (Olomouc očima fotografa, Moje Olomouc, Objekt v Olomouci), Zvíře (grafické techniky), Vodní svět (podvodní říše, ryby), Ostrov pokladů (minerály, mapy), Papír (historie, výroba, zpracování, užití, výroba ručního papíru), Ruce (techniky – kresba, malba, otisk; zaměstnané ruce, ozdobené ruce, ruce hrající na hudební nástroj), Tkaní, Kašírování, Pop-art, Kopie starých mistrů, Koláže (koláž, roláž, dekoláž)